

ۋەتەننى سۆيۈش ئىماننىڭ جۇماسىدىندىر

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ОБЩЕСТВЕННО-
ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА
Газета выходит с марта 1994 года

“ВИЖДАН АВАЗИ”

ۋىجدان ئاۋازى

جۇمهۇرىيەتلىك نېجىتىمىسى - سىياسى گېزىت - گېزىت 1994 - ژىلى مارت نېبىدىن باشلاپ چىقۇاتىدۇ

“VIJDAN AVAZI”

REPUBLICAN SOCIO-POLITICAL NEWSPAPER
The Newspaper published from March 1994

ئەل ئوچۇن چەكىن بىر منۇت قايمىغۇ،
مەلىخى يىللەق رەھىت ئوچۇن يەتكۈلۈ.

يۇرتەم مەل ئوچۇن تاارتىقان ئامازىپنى،
شاھلىق تەختىگە قىياس ئەتكۈلۈ.

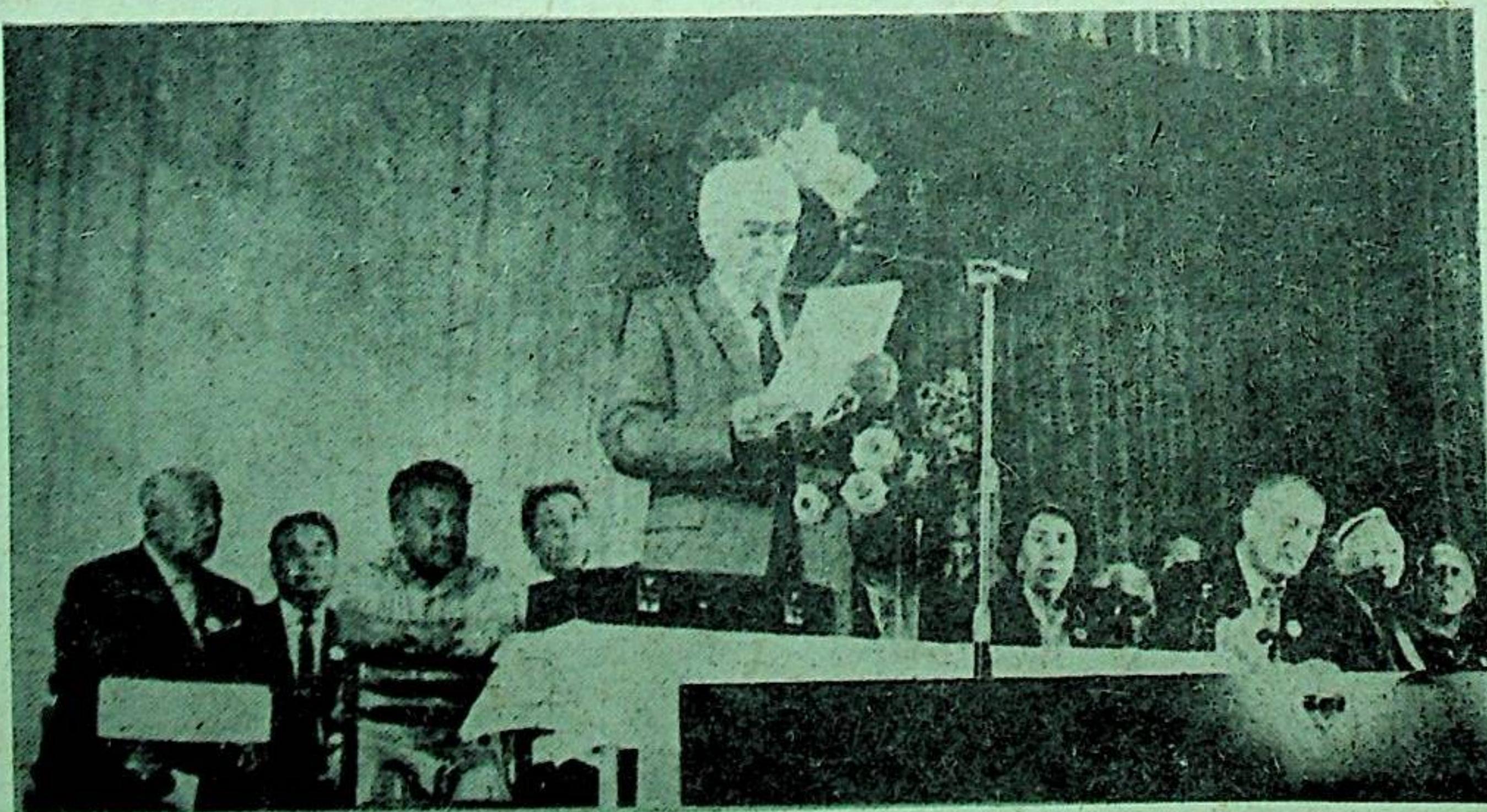
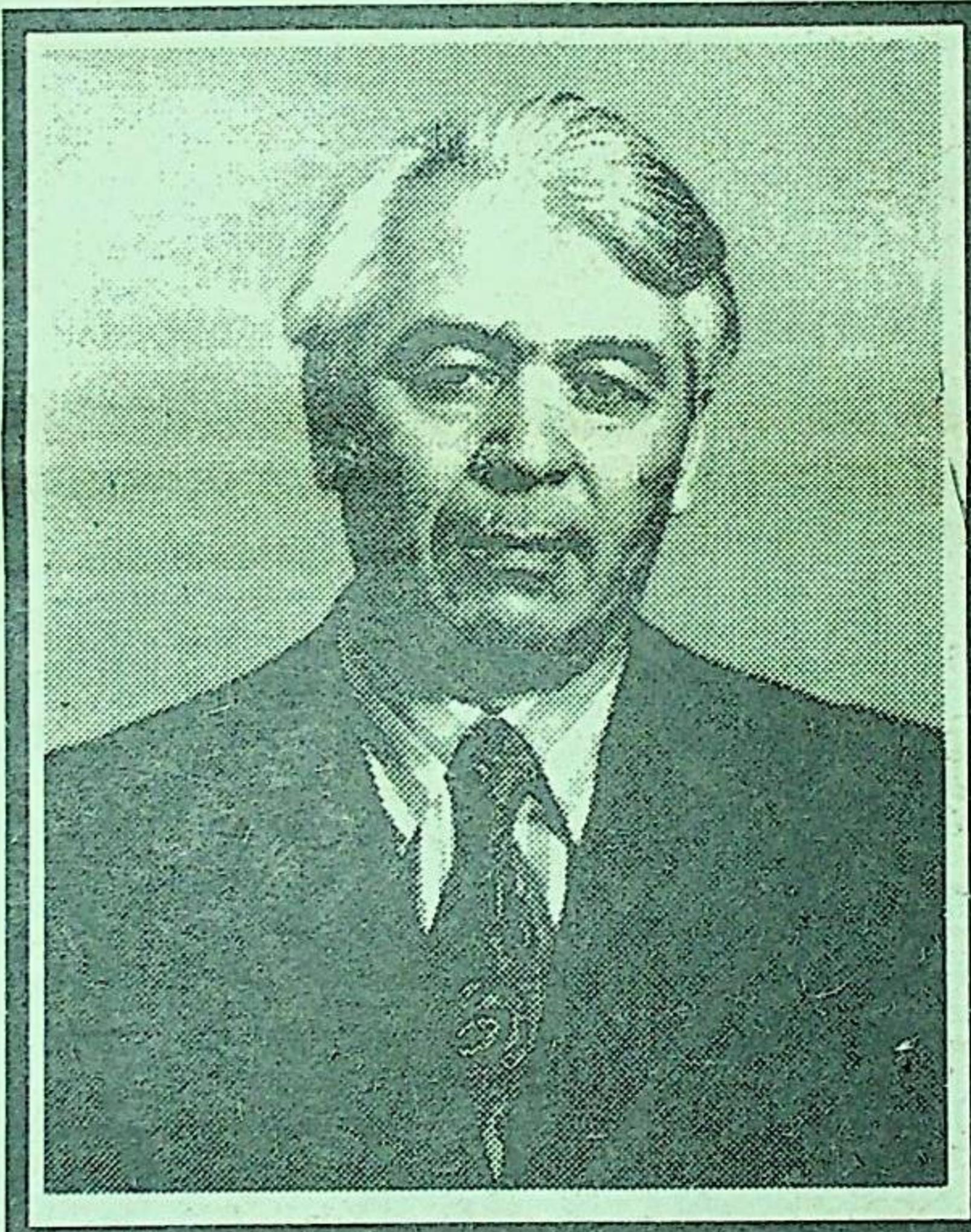
Умер известный борец за восстановление Уйгурстана Ашир Вахиди

ئۆز خەلقنىڭ ئىنقىلابىي پەرزەندىي ھاشىر ۋاهىدىي ئالەمدىن ئۆتتى

21 января, после полученной травмы вследствие покушения два года назад на его жизнь неизвестными подонками, умер Ашир Вахиди - человек, посвятивший всю свою сознательную жизнь борьбе за независимость Уйгурстана.

THE UYGHUR PEOPLE'S LEADER HAS PASSED AWAY

Mr. Hashir Wahidi, the founder of the Uyghuristan Liberation organization, passed away on January 21 in Almaty, Kazakhstan. He could not recover from the injuries inflicted on him when, two years ago on January 29, unknown men burst into his apartment in Almaty and severely beat him up. He was left unconscious, and several documents from Mr. Wahidi's apartment had been stolen.

ھاشىر ۋاهىدىنىڭ 1992- ژىلى 20- نىزىن كونى ئۇيغۇرستان نازارەتلىق تەشكىلاتنىڭ
تەسىس قۇرۇلتىبىدا سۈزگە چىققان ۋاقتىدىن بىر كۈرونوش

بارلىق ئاڭلىق ھاياتىنى ئۇيغۇر خەلقنىڭ مىللەي ئازاتلىغى ئوچۇن بېغىشلىغان ئۇلۇق مۇجاھىد ھاشىر ۋاهىدىي نامەلۇم دۇشمەنلەرنىڭ ئۇنىڭ ھاياتىغا قىلغان سۆيىقەستى نەتىجىسىدە، ئىككى ژىل داۋام قىلغان ئېغىر ئاغرىقتىن كېيىن 21 - يانۋار كونى ئالەمدىن ئۆتتى.

مەرھۇم ھاشىر ۋاهىدىي ئەپەندىمنىڭ ۋاپاتى ئۇيغۇر خەلقى ئوچۇن، ئىنتايىن بىر چوڭ يوقىتىش بولدى. شۇ مۇناسىۋەت بىلەن، مەرھۇمنىڭ ۋاپا-تىغا مەزكۇر مەرسىيەرىمنى سۇنماقچىمەن.

يىغىلىدى...
(مەرسىيە)

ئاخىلغاچ بۇ شۇم خەۋەرنى، لەيلى نوغلۇڭ يىغىلىدى،
كۆكۈم ھەم ئاجىتى هازا، تىپراقتا كەتمەن يىغىلىدى.

ئىلى - چۈچەك، خوتەن - قەشقەر، تەكلىماكان چۈلى بىرلا،
بۈغدا - باغراش، ھەمە سايرام كۆللەرى تەڭ يىغىلىدى.

تولىدى ئۇيغۇر يېشىغا تورپاتۇ - جۈڭفار ئويىمىنى،
كۆتمەمدىكەن توي مىنى - دەپ، بارچە ئۇيغۇر يىغىلىدى.

سەن ئېسىل ئوغلان ئېدىك، ھەم قەھرەمان پالۋان ئېدىك،
خەلقىم ئوچۇن كىتاب ئېدىك دەپ. بارچە مىللەت يىغىلىدى.

ۋەتەننى دەپ، ۋەتەندىن بولۇڭ جۇدا، سەن سو قولۇپ،
يەتمىكەندەك ئوشبو دەرىدىك كىم قىلىدى قىمىت دەپ
يىغىلىدى.

ئالە، خۇدا بىر گىن جاۋاپ ئۇيغۇر نىمە قىلىدى گۈنلە...
بولىدى بەش ئەندى يېتىر، قىلما جۇدا دەپ يىغىلىدى.

يىغىلىدى ئالە، يىغىلى ئۇيغۇر ئۆزۈندىن يىغىلىدى،
كۆز يېشى ھېچ قۇرمىدى، تەكىر بۇ گۈن ھەم يىغىلىدى.

ئابلاجان لەيلى نامان
نامېرىكىدىكى تەكلىماكان - ئۇيغۇر شىنسان
ھوقۇقىنى قوغداش تەشكىلاتنىڭ رەنسى
ۋاشىتىقىن، 1998- ژىلى، 21 - يانۋار

Ашир Вахиди навсегда останется в сердцах поколений

22 января 1998 г. в Алматы прошли похороны известного борца за независимость Уйгурстана Ашира Вахиди. В них приняли участие представители уйгурских организаций в Казахстане, Киргызстане и Узбекистане, а также широкая уйгурская общественность Казахстана.

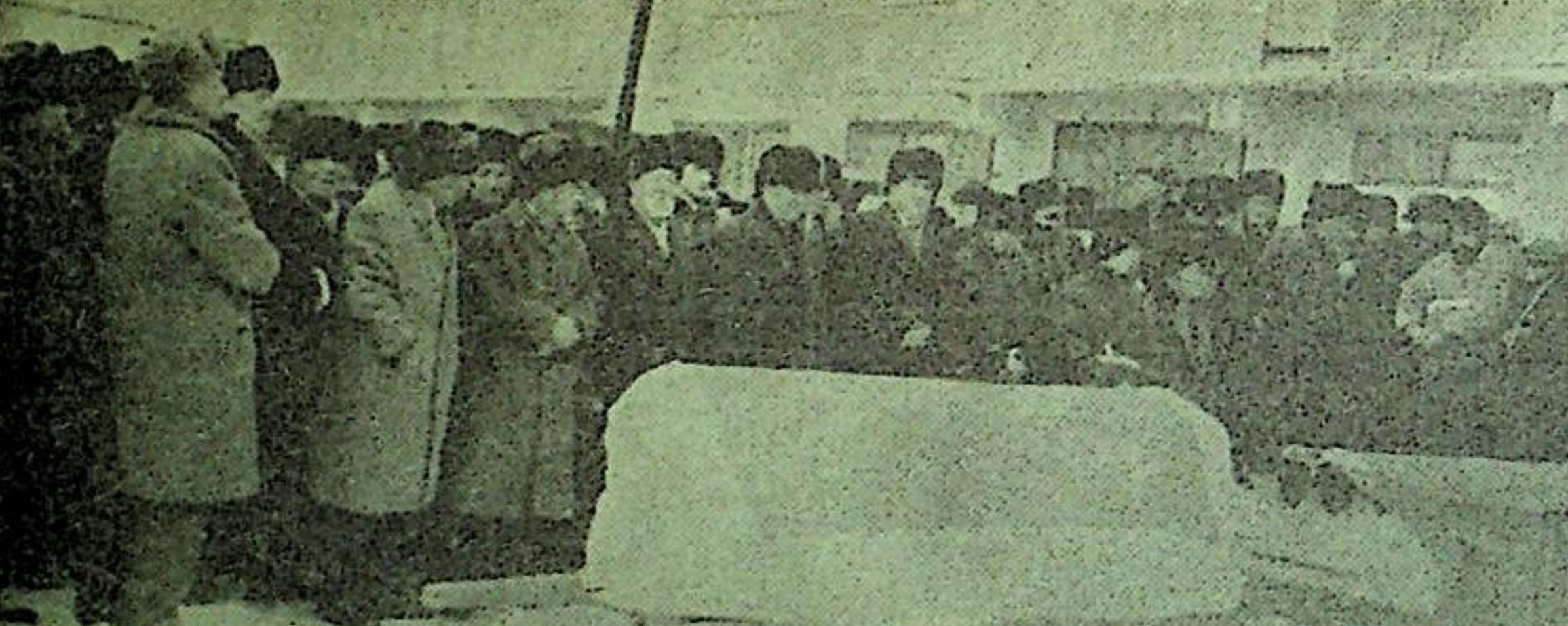
Умер Ашир Ашим оглы Вахиди. Его смерть - это невосполнимая потеря для всего уйгурского народа. Он всю свою сознательную жизнь, как патриот своей нации, посвятил борьбе за независимость Уйгурстана. Ашир Вахиди был основоположником и первым председателем "Организации Освобождения Уйгурстана", а также являлся одним из учредителей "Объединенного Политического Совета уйгурских организаций Центральной Азии".

Ашир Вахиди родился 29 мая 1920 года в селе Чилик Алматинской области Казахстана. В 1931 году по воле судьбы семья Вахиди переехала в Кульджу. Там Ашир закончил среднюю школу и педагогический колледж. И в 1939 году уехал учиться в столицу Уйгурстана в Урумчи, где окончил Синьцзянский Национальный институт. В 1941 году по возвращению в Кульджу он работал учителем в школе махалли Уч-Дарваз. В 1943 году после ареста китайскими властями Ашир Вахиди был выслан в г. Бортала.

В 1944 году, когда вспыхнуло народно-освободительное восстание уйголов в Уйгурстане Ашир Вахиди, став предводителем Борталинского партизанского отряда, воевал в районе Ачал, в Джин Дахъянзе. В 1945-м, возвратившись в г. Кульджу, работал начальником призывающего пункта Центрального Государственного Военного управления республики Восточный Туркестан, затем в Военном Комиссариате, здесь же, получив звание подполковника, работал начальником отделения.

После нарушения Соглашения о перемирии, заключенного в 1946 г. между Восточно-туркестанским и Гоминдановским правительствами, он служил Комиссаром Монгольской конницы Национальной Армии. В течение службы Ашир Вахиди был награжден Восточно-туркестанским правительством: Золотым орденом 1-степени "Борьба за независимость"; Серебряным орденом 2-степени "Борьба за независимость" и медалью "Верность". С 1948 по 1950 годы работал в Центральном Комитете "Объединения за поддержку мира и демократии в Синьцзяне", одновременно исполнял обязанности начальника отдела организации и замначальника отдела информации.

В 1951 году в надежде, что Уйгурстан получит такой же статус, как среднеазиатские республики Советского Союза, в составе Китая, Ашир Вахиди вступил в Китайскую Коммунистическую партию. По партийной линии он, занимая такой пост как первый секретарь южного Синьцзянского Молодежного Комитета, работал в г.Кашгаре, через год его перевели на должность первого секретаря молодежного Комитета Синьцзяна. Все это время, до 1955 года, Ашир Вахиди состоял в "Комитете Китайской Конституции", в "Комитете Займа", "Комитете Физической культуры" и "Рабочем объединении Синьцзяна". К тому же он был членом Синьцзянского бюро Компартии и Всекитайского республиканского молодежного Комитета.

В феврале 1955 года Ашир Вахиди в числе сотен уйгурских патриотов, был вынужден покинуть родину, эмигрировать в Советский Союз, в г.Алма-Ату. В период до 1982 года он работал в редакции журнала "Йенги хаят"; в отделе востоковедения Академии наук Казахской Республики; научным работником в музее изобразительных искусств, откуда отбыл на заслуженный отдых.

Свою патриотическую деятельность за независимость Уйгурстана Ашир Вахиди неустанно осуществлял в эмиграции. С 1960 года он неоднократно обращался в Москву с письменной просьбой помочь уйгурскому народу в обретении независимости, им написано немало статей о проблеме уйгурского народа. В начале 1990 года по инициативе Ашира Вахиди был организован оргкомитет по подготовке Учредительного съезда новой Организации Освобождения Уйгурстана (УАТ), который состоялся 20 июня 1992 г. На этом съезде председателем УАТа единогласно был избран Ашир Вахиди.

8 февраля 1997 г., являясь одним из инициаторов Объединенного Политического Совета уйгурских организаций Центральной Азии, Ашир Вахиди был избран сопредседателем этой организации.

29 января 1996 г. произошло покушение на жизнь Ашира Вахиди, он был избит и тяжело ранен в своей квартире неизвестными людьми. Вследствие тяжелой болезни от полученной травмы Ашир Вахиди скончался 21 января 1998 г. в 5.30 утра на 78 году жизни. Вся деятельность Ашира Вахиди, как истинного патриота и преданного сына уйгурского народа, останется на страницах истории народно-освободительного движения за независимость Уйгурстана. И вечная память о нем сохранится в сердцах будущего поколения.

Абдурешит Ахмет, Абдукерим Сабит, Абдукерим Хаджи Осман, Абдумежит Хусаинов, Абдукаим Рози, Абдурахим Азизов, Акбаржан Бавдун, Али Аюп, Айсаджан Гияс, Турсун Ислям, Турсун Хаджи Бара, Тохтиходжа Хаджи Ахмет, Талят Бакиев, Таир Хаджи Ибрагимов, Рахим Рози, Рабиям Якуп, Зихруллам Курванбаки, Сабит Абдурахман, Сабит Бабаджан, Сеитжан Сейтишев, Шамшидин Абдурахим, Каҳриман Ҳоджамберди, Махмут Пармаш, Музаппархан Курбан, Мирзаким Хаджи Абдулов, Нижат Акбар, Наиля Хусаинова, Ҳаким Рози, Ибраҳим Басит, Ибраҳим Касым, Идрис Хаджи Сеитниязов

هاشمر ۋاھىدى

1998-ئىلى 22- يانۋار كۈنى ئالمۇتا ۋاقتى. بويىچە سائەت 13.00 ئولۇق مۇجاھىد ھاشر ۋاهىدىيىنى ئاخىرقى سەپەرگە ئۆزىتىش دەپىن مۇراسىمى ئالمۇتا شەھرىدە بولۇپ ئوتتى. مۇراسىمكە قازاقستان، ئۇزبەكستان، قىرغىزستان تەۋەسىدە پائالىيەت ئېلىپ بېرىۋاتقان ئۇيغۇر تەشكىلاتلىرىنىڭ ۋەكىللەرى. كەڭ ئۇيغۇر جامائەتچىلىكى قاتناشتى.

هاشر هاشم ئوغلى ۋاهىدى ۋاپات بولدى. ئۇنىڭ ئۈلۈمى - ئۇيغۇرستان مىللەي ئازاتلىق ھەرىكىتى ئوچۇن چوڭ يوقىتىشتۇر. ئۇ، ئۇيغۇر خەلقنىڭ ۋەتەنپەرۋەر پەرزەندى سوپىتىدە بارلىق ئاكلىق ھاياتنى ۋەتەننىڭ مؤسەتە قىلىسىنى ئوچۇن كۈرەشکە بېغىشلىغان. ئۇ، ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكىلاتنىڭ ئاساسچىسى ھەم تۈنջى رەئىسى. شۇنىڭدەك مەركىزى ئاسىيا مەملىكە تىرىدىكى ئۇيغۇر تەشكىلاتلىرى بىرلەشكەن سىياسى كېڭىشىنى تەسىس قىلغۇچىلارنىڭ بىرى بولغان.

هائىر ھاشم ئوغلى ۋاهىدى 1920- ژىلى 29- ماي كونىي قازاقستان جۇمهۇرىتى ئالمۇتا ئوبلاسلى، چېلەك يېزىسا دۇنياغا كەلگەن. تەغى دىرنىڭ تەقىمىزاسى بىلەن 1931- ژىلى ئائىلىسى بىلەن غۇلچىغا كۈچۈپ كەتكەن. غۇلچا شەھرىدە 1931-1936- ژىللەرى باشلانغۇچ مەكتەپتە، 1937-1938- ژىلى ئىلى سېپەندە ئوقۇغان. 1939-1941- ژىللەرى بولسا، ئورومچى شەھرىگە بېرىپ، شىنجاڭ مىللەتلەر ئىنىستىوتىدا ئىلىم تەھسىل قىلغان. ئوقۇشنى توگەتكەندىن كېيىن غۇلچا شەھرىگە قايتىپ كېلىپ، ئوج - دارۋازا مەكتەپتە مۇئەللەم بولغان. 1943- ژىلى خىتاي ھاكىمىيەت ئورۇن لرىم تەرىپىدىن تۈرمىگە ئېلىنىپ، كېيىن تۈرمىدىن بوشتىلىپ بۇرتالاغا سوركۈن قىلغان.

1944- ژىلى كۈزدە مىللەي ئازاتلىق ئىنقلاب پارتىلىغان ۋاقتىتا، بۇرتالا پارتىزان ئوتىرىتىنىڭ باشلىغى بولۇپ جىڭ داهىيەنرە، ئاچحال رايونىدىكى جەڭلەركە قاتناشقاڭ. 1945- ژىلى غۇلجىغا قايتىپ كېلىپ، مەركىزى ھۇكمەت ھەربىي بۇلىمىنىڭ قارمىغىدا دەسلەپ ئەسکەرلىككە چاقىرىش پۇنكىتىنىڭ باشلىغى، كېيىن ھەربىي تۇرا، ئاخىرىدا پودپولكۇۋىنڭ ئۇنىۋانى بىلەن بۇلۇم باشلىغى بولۇپ ئىشلىكەمن.

شەرقىي تۈركىستان ھۆكۈمىتى بىلەن كومىندىڭ ھۆكۈمىتى ئوتتۇرسىدىكى
پىشىم شەرتلىرى بۇزۇلغاندىن كېيىن، مىللەي ئارمۇيە موڭغۇل ئاتلىق دىۋىزىئۇنىڭ
كۆمىسسىارى بولۇپ خىزمەت قىلغان.

موشۇ خىزمەتلەرى ئوچۇن شەرقىي تۈركىستان ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن:

1- دەرىجىلىك «ئىستىقلالىيەت ئوچۇن كورەش» ئالىتۇن ئوردىنى، 2- دەرى-
جىلىك «ئىستىقلالىيەت ئوچۇن كورەش» كۆمۈش ئوردىنى، ھەم «ساداقەت»
مېدالى بىلەن مۇكابىتلانغان. 1948- 1950- ژىلدەن ژىلغىچە «شىنجاڭدا تىنسىچلىق ۋە
دېمۇكرا提ىيەنى ھىمايە قىلىش ئىتتىپاقي» مەركىزى كۆمىتەتسىدا يەنە شۇ بىر ۋاقتىتا
تەشكىلات بۇلۇم بىلەن ئاخبارات باشقارمىسىنىڭ مۇئاوش باشلىغى بولۇپ
ئىشلەگەن.

1951- ژىلى ئۇيغۇرستاننىڭ سوقۇت ئورتا ئاسىيا جۇمھۇرىيەتلىرى كەبى ئايىرم جۇمپەھۇرىيەت بولىلۇ دېگەن ئۆمۈتتە خىتاي كومپاراتىيەسىگە ئەزا بولۇپ كىرىپ، قەشقەرده جەنۇبى شىنجاڭ ياشلار كومىتېتىنىڭ 1- سېكىرتارى، بىر ژىلدىن كېىن شىنجاڭ ئۆلکەلىك ياشلار كومىتېتىنىڭ 1- سېكىرتارى بولۇپ ئىشلىكەن. بۇ خىزمەتتە 1955- ژىلىغىچە بولغان موشۇ جەرياندا «جۇڭگو كونستۇتسىيە كومىتېتىنىڭ»، «زايىم كومىتېتىنىڭ»، «شىنجاڭ تەن - تەربىيە كومىتېتىنىڭ» ۋە «شىنجاڭ ئىشچىلار ئۇيغۇشمىسى»نىڭ ھەىئەت ئەزاسى بولغان. كومپاراتىيە شىنجاڭ بىفروسىنىڭ ھەم جۇڭگو مەملىكەتلىك ياشلار كومىتېتىنىڭ ھەىئەت ئەزاسى بولغان.

ختاينىڭ ئالدامچىلىق سىاستىنى سەزگەندىن كېيىن ئانا ۋەتەننى تەرك ئېتىشقا مەجىور بولغان ھاشر ۋاھىدى ئۆزىگە ئوخشاش كۈپلىكەن ۋەتەنپەر ۋەرلەر قاتارى 1955- ژىلى فېئرالدا سوۋېت ئىتتىپاقيغا كۈچۈپ چىقىپ، ئالمۇتا شەھرىدە «يېڭى ھايات» ژۇرنالى رېداكسييەسىدە، قازاقستان پەنلەر ئاكادېمىيەسىنىڭ شەرقشۇناسلىق بۇلىمۇدە، شۇنىڭدەك «كۈزەل رەسمىلەر» كۈرگەزمىسىدە ئىلمى خادىم بولۇپ ئىشلىكەن. 1982- ژىلى پېنسىيە كە چىققان.

1960- ژىلدىن باشلاپ ئوزى تەشەببىفسكار بولۇپ، ۋەتەن داۋاسىنى قىلىپ، موسك
ۋاغا بىر قانچە قېتىم ئەرىزىلەرنى يېزىپ ئەۋەتسپ تۈرغان، ۋە ئۇيغۇرستاننىڭ
ئازاتلىقىغا قارتىا كۆپلىكىدەن ماقالىلارنى يېزىپ ئىلان قىلغان.

1990- ژىلدىن باشلاپ ھاشىر ۋاهىدىينىڭ يېتەكچىلىكىدە تەييارلىق ھەيئىتى
قورۇلۇپ، 1992- ژىلى 20- ئىيۇندا تەسسىس قورۇلتىپ، ئۇيغۇرستان ئازاتلىق
تەشكىلاتى قورۇلدى. قورۇلتايدا بىر ئېغىزدىن ھاشىر ۋاهىدى رەنسىز بولۇپ

سايلاندى. 1997- ژىلى 8- فېۋرال كۈنى ۋەتەن نىستىقلاللىيىتى ئوچۇن پائالىيمىت شىنىپ بېرىۋاتقان ئۇيغۇر تەشكىلاتلىرى بىرلەشىمەر سىياسىي كېڭىشىنىڭ قۇرو- لىشغا چوك ھەسىسە قوشتى ھەم قوش رەئىسىلىرىنىڭ بىرى بولدى.

هاشىر ۋاهىدى 1996- ژىلى 29- يانۋار كۈنى نامەلۇم دوشىمەنلەر تەرىپىدىن ئۆزىنىڭ ئۆزىدە يالغۇز قالغان پەتىدە سوپقەستكە ئۇچىراپ ئېغىر يارىلانغان. موشۇ زەربىدىن كېيىن، سالامەتلىكى ئەسلىگە كېلەلمەي بۇ ژىل 21- يانۋار كۈنى ئەتسىگەن سائەت 5.30، 78 يېشىدا ئالەمدىن ئۆتتى. ئەگەر موشۇ زەربە بولىغان بولسا، ئۇ تېخى ئۇزاق ژىللار ياشىغان بولار ئىدى.

ئابىلۇرپىشىت ئەخمدەت، ئابىلۇككېرىم ساپىت، ئابىلۇككېرىم ھاجىم ئوسىمان، ئابىدۇ.
مېجىت خۇساينىوۇ، ئابىلۇقېيىم روزى، ئابىلۇرپەھىم ئەزىزى، ئەكىبەر جان باۋدىن،
ئەلى ئايىپ، ئەيسا جان غىياس، تۈرسۈن ئىسلام، تۈرسۈن ھاجىم بەرا،
تۇختىغۇجا ھاجىم ئەخمدەت، تەلەت باقى، تاھىر ھاجىم ئىبراھىم، رەخىم روزى،
رابىيەم ياقۇپ، زىخرۇللام قورۇانباقى، ساپىت ئابىلۇراخمان، ساپىت باباجان،
سېيتچان سېيتىشپۇ، شەمشىدىن ئابىلۇرپەھىم، قەھرىمان غوجامبەردى،
ملخۇت پەرماش، مۇزەپپەرخان قوربان، مىزەكىم ھاجىم ئابىلۇلۇۋ،
نىجات ئەكىدر، نائىلەم خۇساينىوۇ، ھېكىم روزى، ئىبراھىم باست،
ئىبراھىم قىسىم، ئىلىرس ھاجىم سېيتتىياز، ياقۇپ ھاجىم ئالىيېش.

شہنبزیار، 31- ژل، 1998

لغان ئىنقلابىي پەرزەندى هاشر ۋاھىدىنىڭ ۋاپاتىغا قارتا يېزىلغان
قايىسى قىتىئەلىرىدىن خەلقىمىزگە يەتكۈزۈش ئىلتىماسى بىلەن
رپداكىسىيەمىز ئادرېسغا كۈيەپ چۈشىمەكتە:

بۇ گۈن بىز نامېرىكىدىكى ئۇيغۇر جامائىتى ۋە بىزنىڭ دوستلىرىمىز مەرھۇم ھاشىر ۋاهىدى ئاكىمىزنىڭ ۋاقتىسىز ۋاپات بولغانلىغىنى ئاخىلاپ، ئىتايىن قايغۇغا چۈمىلۇق ۋە ئېچىندۇق.

بىز ھاشىر ۋاهىدى ئاكىمىزنىڭ ۋاپات بولشى مۇناسىۋىتى بىلەن، ئۇنىڭ ئائىلىسىكە، بارلىق ئورۇق - تۈققانلىرىنغا سەممى تەزىيە بىلدۈرىمىز. ھاشىر ئاكىنىڭ ۋاپات بولبىشى پۇ. تۈن ئۇيغۇرستان ۋە ئۇيغۇر خەلقى ئۇچۇن بىر چوڭ يوقىتىشتۇر. كەرچە ھاشىر ئاكىمىز ئالەمدەن ئۆت كەن بولسىمۇ، مەرھۇمنىڭ ئىسمى ئۇنىڭ خەلقىمىز گە قىلغان خىزمىتى بىلەن ئۇيغۇر خەلقىنىڭ قەلبىدە مەڭگۇ ياشايدۇ. بىز قايغۇنى كۈچكە ئابلاندىورۇپ، ھاشىر ئاكىمىز باشلىغان ھەققانى يەتچىلىك، باراۋەرلىك ۋە ئەركىنلىكىنى نىشانلىغان كۈرەشلىرنى ئاخىرغىچە داۋاملاشتۇرۇشقا ئىرادە باغلايمىز.

ھاشىر ئاكىنىڭ روھى جەننەتتە بولغاي.

قايغۇلۇق بىلەن:

ئەركىن سىدىق، تۈردى حاجى،
ئالىم سېيىستۇرۇ، غۇلام پاختا،
ئابىدۇرەھىم ئايىتبايپۇ
ۋە ئاق ش تىكى ئۇيغۇر جامائىتى
ۋاشىنگتون - نېۋە يورك

ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكىلاتنىڭ ئاساس
چىسى ھاشر ۋاهىدىنىڭ مەزگىلسىز ۋاپات بولە
شىنى ئاڭلاب چو ڭقۇر قايغۇر دۇق.
هاشر ۋاهىدىنىڭ ۋەتەننىڭ مؤسەتە قىللەغى
ئۈچۈن قىلغان خىزمەتلەرى ۋە ئۇنىڭ نامى ئۇيغۇر
خەلقىنىڭ قەلبىدە مەڭگۇ ساقلىشىدۇ.
مەرھۇم ھاشر ۋاهىدىنىڭ ئائىلىسىگە.
ئۇرۇق - تۈققانلىرىغا تەزىيە بىلدۈردىز.
هاشر ۋاهىدىنىڭ ياتقان يېرى جەننەتتە بولغاى.
دۇنيا ئۇيغۇر ياشلىرى قورۇلتاينىڭ نامىدىن:
ئۇمەر قانات. ئابىسۇ جېلىل قاراقاش.
دولقۇن تەيسا

بىز قىرغىزستاندىكى ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكى لاتىنىڭ مەركىزى كومىتېتى ۋە بارلىق ئۇ ئات ئەزىزلىرى تەشكىلاتمىزنىڭ ئاساسچىسى ھاشىر ۋاهىدىينىڭ ۋاقتىسىز ۋاپات بولغانلىغىنى ئاڭلاپ ئېغىر قايغۇغا چۈمىدۇق.

مەرھۇم ھاشىر ۋاهىدىينىڭ ئالەمدەن ئوتىكەنلىكى ئۇيغۇر خەلقى ئۇچۇن ئورنىنى توللىرىزوب بولغۇسىز چوڭ يوقىتىش بولدى.

ھاشىر ۋاهىدى ئۇزىنىڭ ئاڭلىق ھاياتىنى ئۇر غۇرستاننىڭ مؤسسه قىللەسى ئۇچۇن كۈرەشكە پېغىشلىغان ھەققى ۋە تەنپەر ۋەر ئىنسان ئېدى. ئۇ گەرچە ئالەمدەن ئوتىكەن بولسىمۇ. ئونىڭ يارقىن سىماسى خەلقىمىز گە قىلغان خىزمىتى بىلەن ئۇيغۇر خەلقىنىڭ قەلبىدە مەڭگۇ ياشايدۇ.

بىز بارلىق ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكىلاتنىڭ ئەزىزلىرى ھاشىر ۋاهىدى باشلىغان ۋە تەننىڭ مؤسسه قىلدۇ غايىسىكە سادىق بولۇپ قالىمىز.

مەرھۇم ھاشىر ۋاهىدىينىڭ ۋاپات بولىشى مۇناسى ۋىتى بىلەن ئونىڭ ئائىلىسىكە، ئۇرۇق - تۈققان، قوم - قەرىنداشلىرىغا چوڭقۇر قايغۇرۇپ تمزييە بىلدۈرمىز.

قىرغىزستاندىكى ئۇيغۇرستان ئازاتلىق
تەشكىلاتنىڭ مەركىزى كومىتېتى
شىكىك. 1998-ءىلە، 21-ئانىار

مەرھۇم ھاشىر ۋاھىدى ئەپەندىمىنىڭ ۋاپات
بۇلىشى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلسىكە
تەزىيە بىلدۈرىمىز.

مەرھۇم ھاشىر ئاكىنىڭ روھى جەننەتتە
بۇلغايى.

مەھەممەت تۇتۇنچى
توركىستان، ئەزەربەيجان، قىرمىز، كاۋكاز، سىبېرىيە
تەتقىقات مەركىزى (SOTA)

گوللاندىيە

هاشر ۋاهىدى ئەپەندىمىنىڭ ۋاپاتى ئۇيغۇر خەلقى ئۈچۈن چوڭ يوقىتىشتۇر.

مەرھۇم ھاشر ۋاهىدىنىڭ ئائىلىسىگە، سەب داشلىرىگە چوڭقۇر قايدۇرۇپ تەزىيە بىلدۈرىمەن.

مەرھۇمنىڭ روھى جەننەتتە بولغاي.

ھۇرمەت بىلەن، دوكتور ئۇيغۇر ھەبىبى «ئىستانبۇل ئۇيغۇر سىپاخانىسى»

تۇركىيە، 1998-زىل، 28- يانۋار

هاشمر ۋاهىدىنىڭ ۋاپات بولغانلىغىنى ئاڭلاپ،
مەن بەك ئۇ كۈندىم. ئۇنىڭ بىلەن شەخسىەن تو نۇشىغان
بولساممۇ، ئۇنىڭ ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ياخشى لىدېرى
بىكەنلىكىنى بىلەتتىم.

ئۇنىڭ ۋاپاتى ئەركىنلىكىنى سۈرۈپ، ئۇيغۇر
سەسىسى بويىچە پائالىيەت ئېلىپ بېرىۋاتقان
كۈپىلەرنىڭ كۆز يېشىنى تو كىلدۇ.
اللاپ ئۇنىڭغا مېھربان بولغا!

ئۇتكۇر ئەمەت

مەرھۇم ھاشىر ۋاھىدى ئاكىمىزنىڭ ۋاپات بول
غانلىغى ئۈچۈن چىن كۈچلىكىمىزدىن تەزىيە بىل
ۋەرسىز.
ھاشىر ئاكىمىزنىڭ ياتقان جايى مەڭگۇ جەننەتتە
ولغاي. ئاللاھۇ ئەكىبەر!
تۈغلۇق، لاله
ئامېرىكا

ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكىلاتنىڭ ئاساس
چىسى ھاشىر ۋاھىدىنىڭ ۋاپات بولىشى مۇ-
ناسىۋىتى بىلەن مەرھۇمنىڭ ئائىلىسىگە ۋە
سەبىدالىلىرىغا چوڭقۇر قايغۇرۇپ تەزىيە ئىزهار
قىلىمىز.

ھاشىر ۋاھىدىنىڭ ۋەتنىمىز ئۇيغۇرستاننىڭ
ئىستىقلاللىيىتى يولىدىكى ئالجىاناب خىز-
مەتلسى ئۇيغۇر خەلقى قەلبىدە مەڭگۇ ساقلى
سىنۇ.

مەرھۇمنىڭ روھى جەننەتتە بولغاي!
سېيىتچان سېيىتلىق، ماھمۇت ئەكرەم،
مەردان كەرسىمۇر، يارمۇھەممەت بالتىيېڭىز
تاشىكەنت، 1998- ژىلە، 21- يانۋار

ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكىلاتنىڭ ئاساس
چىسى ھاشر ھاشم ئوغلى ۋاهىدىنىڭ ۋاپات
بۇلىشى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىگە
چوڭقۇر قايغۇرۇپ تەزىيە بىلدۈردىم.

بسملاهير ره همانر ره هيم!
مدرهوم هاشر ۋاهىدىي ئاكىمىزنىڭ ۋاقتىسىز
ۋاپات بولىشى مۇناسىۋىتى بىلەن، ۋاهىدىلەر
ئائىلىرىگە بارلىق ئورۇق - تۈققانلى-
رىغا ۋە يېقىن دوست - ئاغىنىلىرىگە سەممى
تەزىيە بىلدۈرۈمىز.

مەرھۇم ھاشىر ئاكى ئۆزىنىڭ پۇتۇن ھاياتىنى مۇسى
تەقىل ئۇيغۇرستان دۈلتۈمىنى بەرپا قىلىشقا سەرىپ
قىلدى. ھاشىر ئاكىنىڭ ئىسمى، قىلغان خىزمەت-
لرى ئارقىلىق ئۇيغۇر خەلقىنىڭ قەلبىدە مەڭگۇ
ساقلانىلىدۇ.

ئابدۇچىلىل قاراقاش
شهرقىي تۈرکىستان ئىنفورماتىسون مەركىزىنىڭ
دېرىكتورى
22- يانۋار 1998- ژىل، گەرمانىيە

ئۇيغۇرستان ئازاتلىق تەشكىلاتنىڭ ئاساسى
چىسى ھاشىر ۋاھىدىنىڭ ۋاپات بولىشى مۇناسى
ۋىتى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىكە، سەبداشلىرىغا
تەزىيە بىلدۈرىمىز.

ھاشىر ۋاھىدى ئالەمدىن ئوتىكەن بولىسىمۇ،
ئۇنىڭ خىلقىمىز گە قىلغان خىزمىتى ئۇيغۇر خەل
قىنىڭ قەلبىدە مەڭگۇ ياشايىدۇ.

مەرھۇمنىڭ ياتقان يېرى جەننەتتە بولغاى.
ئەخەمەت ئىگەمېردى
ئاۋسەرالىيە شەرقىي تۈركىستان جەمىيەتنىڭ

مەرھۇم ھاشىر ۋاھىدى ئاكىمىزنىڭ بۇ گۈن
كىدەك ھالقىلىق پەيتتە، ۋاقتىسىز ۋاپات بولغانلىغى
خەۋىرى. پوتۇن ئامېرىكىدىكى ئۇيغۇر قېرىنداش
لارنى ۋە ئامېرىكىلىق دوستلىرىمىزنى ئېغىر قايغۇغا
چۇكتوردى.

مەرھۇم ئاكىمىزنىڭ ئالەمدىن ئۇتكەنلىكى. ئۇر-
غۇر خەلقى ئۇچۇن چۈڭ يوقىتىش بولدى.

مەرھۇم ھاشىر ئاكا، ئۇزىنىڭ پوتۇن ھاياتىنى.
ئۇيغۇر خەلقىنى چەتنىڭ ئەسەرلىكىدىن قۇتۇللۇرۇپ،
مۇستەقىل ۋە ئەركىن ئۇيغۇرستان دۇلتىنى بەرپا
قىلىشقا سەرىپ قىلدى. ئۇ ئۇيغۇر خەلقى نۇچۇن
ياشاب، ئاخىرى يەنە ھاياتىنى ئۇيغۇر خەلقى ئۇچۇن
تەغدىم قىلدى.

ھاشىر ئاكا گەرچە جىسمانى جەھەتتىن بىزدىن
ئايىلغان بولىسىمۇ، روھى جەھەتتە ئۇيغۇر خەلقى
بىلەن مەڭگۇ ياشاب خەلقىمىزنىڭ ھۇرىيەتكە
ئېرىشكەن كۆننە، كۈرىلىف.

مەرھۇم ئاکىمىزنىڭ ئائىلىسىگە، بارلىق ئورۇق -
تۈقانلىرىغا ۋە يېقىن دوست - ئاغىنىلىرىگە سە-
منى ھېسداشلىغىمىزنى بىلدۈرمسىز.
· رەھمەتلەكىنىڭ ياتقان يېرى جەننەتتە بولغاي.
· قايغۇ ئىچىدە ئامېرىكا قوشما شتاتلىرىدىكى
ئۇيغۇر جامائىتى؛
ئامېرىكا قوشما شتاتلىرىدىكى ئۇيغۇر خەلقىنىڭ
دوستلىرى.

В связи с безвременной кончиной известного уйгурского политика, борца за независимость Уйгурстана Ашира Вахиди с разных концов света в нашу редакцию поступают соболезнования с просьбой опубликовать их на страницах газеты "Виждан авази":

Сегодня уйгурский народ понес тяжелую утрату в связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди. Уйгурская общественность Америки была потрясена; узнав об этой трагедии, выражает глубокое соболезнование семье и родным Ашира Вахиди, его друзьям и соратникам.

Имя Ашира Вахиди олицетворяет его деятельность в борьбе за независимость Уйгурстана. Мы, его последователи, продолжим начатый им путь в народно-освободительном движении, видя перед собой его образ справедливого, волевого и свободолюбивого предводителя.

С глубокой скорбью -

Эркин Сыдык, Турди Хаджи, Абдулрахим Айтбаев, Алим Сеитов, Гулам Пахта и уйгурская общественность США.
Вашингтон - Нью-Йорк.
22 января 1998 г.

В связи с безвременной кончиной основоположника "Организации Освобождения Уйгурстана" Ашира Вахиди выражаем глубокое соболезнование его семье и друзьям. Вся деятельность Ашира Вахиди в борьбе за независимость Уйгурстана сохранится в сердцах уйгурского народа.

С глубокой скорбью -

Сейтжан Сейтишев, Махмут Акрам, Мардан Каримов, Ярмухаммед Балтиев.
г. Ташкент, 21 января 1998 г.

В связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди, основоположника "Организации Освобождения Уйгурстана", борца за независимость, выражаем глубокое соболезнование его семье, родным и соратникам.

От имени Курултая Всемирной уйгурской молодежи:

Умар Канат, Долкун Айса и Абдулжелил Каракаш.

Германия, Мюнхен

I was very sorry to hear about the death of Hasher Wahidi. Without knowing him personally, I know that he was a good leader for the Uyghur people.

His passing will be mourned by many who love freedom and work for the Uyghur cause. May Allah be merciful.

Dostingiz,

Edgar Emmett (USA)

Весть о смерти Ашира Вахиди, основоположника "Организации Освобождения Уйгурстана", потрясла всех членов УАТа Кыргызстана.

Ашир Вахиди, как верный и преданный сын уйгурского народа, всю свою сознательную жизнь посвятил борьбе за освобождение Уйгурстана. Смерть Ашира Вахиди - это невосполнимая утрата для всего уйгурского народа.

Любовь к своему народу, безмерная преданность ему, неустанная борьба за независимость Уйгурстана Ашира Вахиди будет примером для всех членов УАТа.

В связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди выражаем глубокое соболезнование его семье, родным и близким.

**Центральный Комитет
"Организации Освобождения Уйгурстана"**
г. Бишкек, 21 января 1998 г.

Смерть Ашира Вахиди - тяжелая утрата для уйгурского народа.

В связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди выражаем глубокое соболезнование его семье, близким и друзьям.

Со скорбью - доктор Уйгур Хабиби
Стамбул, поликлиника "Уйгурия"
Турция, 21 января 1998 г.

For the name of the All-Mighty and the Merciful:

We express our deep condolences to the family, to all relatives, and to close friends of our late brother Hashir Vahidi on occasion of his sudden death. Late brother Hashir had devoted all his life to the cause of liberation of the Uyghur people from the foreign captivity, and to establishing of an independent and free country Uyghuristan.

For these deeds, the name of brother Hashir will be kept forever in the hearts of the Uyghur people. The sudden passing away from this world of our brother Hashir is a big loss for the Uyghur people. Let brother Hashir's soul be in heaven.

Allah is great.

With sorrow,
**Uyghur community in the USA
Friends of the Uyghur people in the USA**
22 January, 1998

Бисмиллахир راخمانير رахим!
В связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди выражаем глубокое соболезнование его семье, родным, близким и друзьям.

Ашир Вахиди всю свою сознательную жизнь посвятил борьбе за обретение независимости Уйгурстана. Имя Ашира Вахиди останется в сердцах уйгурского народа как олицетворение патриотизма и верности своему народу. Безвременная кончина Ашира Вахиди - это невосполнимая утрата для всех уйгуров.

С глубокой скорбью -
Абдулжелил Каракаш, директор Восточно-туркестанского информационного центра
Германия, Мюнхен. 1998 г. 22 января.

Смерть Ашира Вахиди стала трагедией для всего уйгурского народа. В связи с чем я написал оду "Йиглиди..." ("Плач..."), посвятив ее Аширу Вахиди.

Услышав скорбную весть, плачет твой сын
Лайли,
Голубой цвет стал для нас траурным, а на
кладбище слышен плач кетменя.

Или-Чочек, Хотан-Кашгар и вместе с ними
пустыня Таклиманак,
Плачет все, и озера Бугда-Баграш, Сайрам.

Бассейны Турпан и Джунгар наполнены
слезами уйгуров,
Плачет весь уйгурский люд - когда же для нас
будет праздник?

Ты был лучшим и смелым сыном нации,
Плачет весь народ, ведь ты был для нас
книгой.

На твою жизнь покушались за то, что посвятили
ты ее свободе родины,
Плачет народ, скорбя по тебе, спрашивая, кто
это сделал?

О Боже! Дай ответ, какой мы грех несем на
плечах своих..
Останови, не делай больше больно - плачет
народ.

Плачет Уйгур уже давно, не высыхают слезы,
Плачет Уйгур, плачет и плачет...

Аблажан Лайли Наман,
председатель "Таклиманак-уйгурской
организации по правам человека"
Вашингтон, 1998 г. 21 января
(Стихи опубликованы в подстрочном переводе)

В связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди, основоположника "Организации Освобождения Уйгурстана", выражаем глубокое соболезнование его семье, близким и родным.

Борьба за независимость Уйгурстана, начатая Аширом Вахиди, будет продолжена его народом.

С глубокой скорбью - Центральный Комитет "Организации Освобождения Уйгурстана"

21 января 1998 г., Алматы

Весть о кончине Ашира Вахиди потрясла уйгурсскую общественность Америки и американских друзей. Уйгурский народ понес тяжелую утрату в лице истинного патриота и верного сына нации. Мы знаем Ашира Вахиди как человека, посвятившего всю свою жизнь обретению независимости Уйгурстана, и глубоко скорбим в связи с его безвременной кончиной. В связи с чем уйгурская общественность Америки и американские друзья выражают глубокое соболезнование семье Вахиди, друзьям и близким.

США (штат Колорадо)
1998 г. 22 января

В связи с кончиной основоположника "Организации Освобождения Уйгурстана" Ашира Вахиди выражаем искреннее соболезнование его семье, родным и близким.

С уважением - председатель Восточно-туркестанской организации Австралии
Ахмед Эгамберди.
Аделаида, 22 января 1998 г.

В связи с безвременной кончиной Ашира Вахиди выражают его семье глубокое соболезнование. Пусть земля ему будет пухом!

Махаммат Тутунчи, (SOTA) Исследовательский центр по Туркестану, Азербайджану, Кавказу и Сибири.
Голландия

مېۇنخېن:

دۇنیا ئۇيغۇر ئەخبارات تورى خەۋەرىلىرى

مۇنخەن:

Всемирная уйгурская сеть новостей

Преследование уйголов распространяется по всему Китаю

Согласно информации, опубликованной в газете "Синьцзян рибао" от 26-28 января, издаваемой на китайском языке, 20 января Кульджинский суд приговорил 11 молодых уйголов к смертной казни. Исполнение приведено в тот же день. Приговоренные обвинялись в "контрреволюционной деятельности", "нарушении Конституции" и "расколе родины".

Более подробно из других источников:

Прошло открытое оглашение приговора в центре Кульджинского нахия Джелиль-юзе Илийского вилайета СУАР над 45 подсудимыми. Из них 11 человек (все уйгурской нацио-

нальности) приговорены к смертной казни, трем - смертная казнь назначена с отсрочкой исполнения, остальным вынесен приговор о лишении свободы от 8 лет до пожизненного заключения.

В начале января в Пекине были арестованы 26 уйголов из числа интеллигенции, бизнесменов и студентов, жителей Пекина.

Репрессивная политика китайских властей по отношению к уйгурам распространяется по всему Китаю.

Абдужелил Каракаш
(Германия)

Агентство Рейтер
12 января 1998 г.

Пекин: 29 декабря 1997 г. в северо-западном мусульманском регионе Китая, в Синьцзяне, казнены 16 человек (13 из них уйгуры - Р.Я.) - сказал

судебный представитель Китая. Он отметил, что 16 подсудимых обвинены за их участие в февральских событиях прошлого года.

КАЗАХСКАЯ ОППОЗИЦИЯ ОСУЖДАЕТ КИТАЙСКУЮ РЕПРЕССИЮ УЙГУРОВ

Радио "Свободная Европа"
15 января 1998 г.

14 января 1998 года члены казахстанских движений "Азат", "Аза-мат" и "Аттан" провели для журналистов пресс-конференцию. Главной темой пресс-конференции стало приведение в исполнение приговора китайскими властями смертной казни 13 молодым уйгуром 29 декабря 1997 года в Синьцзян-Уйгурском автономном рай-

оне. Лидеры уйгурской общественности передали китайскому Посольству в Алматы письменный протест. Активисты казахской оппозиции призвали Казахстанское правительство прервать все экономические и другие отношения с Китаем до тех пор, пока они не прекратят репрессию уйгуров в СУАР.

Радио "Свободная Азия" открывает программу на уйгурском языке

Как сообщает агентство Франспресс, на заседании Парламента США, которое состоялось 17 января, принят годовой бюджет радиостанции "Свободная Азия", ее средства увеличены от \$9,3 млн. долларов до \$24,1 млн., с тем, чтобы открыть дополнительные программы на китайском, тибетском и уйгурском языках.

Радиостанция "Свободная Азия", открывшаяся в сентябре 1996 г., с целью распространения демократии в Азии, ведет свои трансляции для азиатского континента, объективно информирует о политике, экономике и культуре данного региона.

Китай, в свою очередь выражая протест, публикует в своем издании "Народная газета" статью, в которой говорится: "Радиостанция

"Азия" весь прошлый год в своих трансляциях давала необъективную информацию и вымысел о нарушениях прав человека в Китае. Однозначно, что "Свободная Азия" преследует цель разрушения единства Китая и внесения раскола между национальностями".

Согласно высказыванию Ричарда Рихтера, директора радиостанции "Свободная Азия", на сегодняшний день американское правительство увеличило годовой бюджет для "Свободной Азии".

Сейчас китайские власти сильно обеспокоены этим, в особенности программой на уйгурском языке, открывающейся в этом году.

Алим Сеитов (США)

ئابىجىچىلىق قاراقاش
كۈرمائىيە

ئۇيغۇرلار پۇتون خىتاي
بويىچە تەقىپ ئاستىغا ئېلىنىقا

خىتاي تىلدا چىقىدىغان «شىنجاڭ گۈزى»
تى «نىڭ» 1998-يىلى، 26-28 يانuar
خەۋەر قىلىشچە، 1-ئاينىڭ 20-كۈنى
غۈلچا سوت مەھكىمىسى 11 بالغا (ھەم
مسى ئۇيغۇرلار) «قانۇنغا قارشىلىق قىد
غان», «دۆلەت بېخەتلەكىنى بىزغان», «ئەكىن ئەپسەرنى
ئارتىش بىلەن ئۇلۇم جازاسىغا ھۆكۈم قىل
غان. ھۆكۈم شۇ كۈنى ئىجرا قىلىنغان.

باشقۇرۇم ئەرنىڭ خەۋەر قىلىشچە:

ئۇيغۇرستاننىڭ ئىلى ۋىلايت غۈلچا
ناھىيەستىڭ مەركىزى جىلىيۈزىدە ئۆتكۈزۈ
زۇلگەن مەزکۈر ئۇچۇق سوتتا جەمى 45
ئادەم ئۇستىدىن سوت ھۆكۈمىي چىقىرىلىپ,
ئۇلارنىڭ ئىچىدە 11 بالغا ئۇلۇم جازاسى,
3 بالغا كېچىكتۈرۈپ ئىجرا قىلىش ئۇلۇم
جازاسى، قالغانلىرىغا ئۆزۈرۈپ ئەلىكتىن
8 يىلغىچىلىك قاماق جازاسى بېرىلگەن.

موشو ئایىنىڭ بېشىدا بېجىندا تۈرۈشلۈق
ئۇيغۇر زىيالىلىرى، تىجارتەتچىلەر، نوقۇغۇ-
چىلار بولۇپ 26 ئادەم قولغا ئېلىنغان.
بۇ يەقدەت پۇتون خىتاي بويىچە ئۇيغۇر
خەلقىگە قارىتا ئۇر گۈزىلىۋاتقان مەخسەتلىك
ۋە قىبىھ سىياسەتتۈر.

ئەرکىن يېغۇرۇپا» رادىوسى
1998-يىلى 15-يىنار

خەتايلارنىڭ ئۇيغۇرلارنى
تەقىپ قىلىشىغا قازاق
ئۇپپۇزتىسىيەسى
قارشىلىق بىلدۈرمه كە

1997-يىلى 29-دېكابر خىتاي
ئەمەلدارلىرىنىڭ شىنجاڭدا 13 ئۇيغۇر
بالىنى ئۇلۇم جازاسىغا ھۆكۈم قىلغات
لەغۇغا نارازىلىق بىلدۈرگەن قازاقلار-
نىڭ: «ئازات», «ئازامات» ۋە «ئات-
تان» قاتارلىق تەشكىلاتلىرىنىڭ ۋە-
كىللەرى، مۇخىرلار بىلەن ئۇچىرىشىش
ئۆتكۈزۈپ، قازاق ھۆكۈمىتىنى خەتاي
نىڭ ئۇيغۇرلارنى تەقىپ قىلىتىنى
تۇختاتىغىچىلىك ئۇنىڭ بىلەن
بولغان بارلىق شەخىسىدە ۋە باشقۇرۇم
مۇناسىۋەتلەرنى تۇختىتىنى تەلەپ
قىلىشتى.
ئۇيغۇر تەشكىلاتلىرىنىڭ باشلىقلەرى
ئەلۋەتىنىڭ خەتاي ئەلچىخانىسىغا
نارازىلىق خەت تاپشۇرۇشتى.

دەنىي ئەرکىنلىك چەكلەنمە كە
ئابىجىچىلىق قاراقاش

ۋەتەنلىك ئۇيغۇرستاندىن كېلىۋاتقان ۋە تەنداشلىرىمىزنىڭ گۇۋالقۇ بېرىشچە.
بىسىل خەلقىمىز ھېبىت نامزىنى مەسچىتلىرىنى قۇرشاب تۈرگان خىتاي
ئەسکەرلىرىنىڭ قاتىق نازارىتى ئاستىدا ئۇقوشقا مەجبۇر بولغان.
كېيىنگى ۋاقتىلاردا هەتتا مەسچىتلەردە «ئەزەن» ئېيتىش رەسمىيەتلەرىمۇ
چەكلەنمەن.

«ئەرکىن ئاسىيا»
رادىوستانسىيەسى ئۇيغۇرچە
پرو گرامما ئاچماقچى

فرانسييە ئاگىنتلىغىنىڭ خەۋەر بېرىشچە.
نامېرىكا ھۆكۈمىتى 17-يىناردا ئېچىلغان
مەجلىسىدە «ئەرکىن ئاسىيا» رادىوستان
سىيەسىنىڭ يىللەق مەبلەغىنى ئىككى
ھەسىسە ئاشۇرۇپ، نەسىدىكى 9.3 مىل-
لىون دۆلەردىن 24.1 مىللىيونغا يەت
كۆزۈشنى قارار قىلىپ، خىتاي بىلەن تە-
بەت تىلى پرو گرامما ئەلىكتىن باشقۇرۇم
ئۇيغۇر تىلى پرو گراممىسى ئاچماقچى
لەغۇنى ئىبلان قىلدى.

«ئەرکىن ئاسىيا» رادىوستانسىيەسى
1996-يىلى قورۇلغان بولۇپ، ئاسىيادىكى
ئىستېدات دۆلەتلەر ئاستىدا ياشاؤاتقان
خەلقىرىگە سىياسىي، ئەختىسادىي، مە-
دەنىيەت ۋە دەنىي خەۋەرلەرنى ئوبىكىش
ھالدا يەتكۈزۈپ، ئاسىيادىكى ئەرکىنلىك
بىلەن دەمۇ كراتىسىنى ئىلگىرى سورۇشنى
مەخسەت قىلغان.

خىتاي ھۆكۈمىتى بۇنىڭغا قاتىق نارا-
زىلىق بىلدۈرۈپ «خەلق كېزىتى» 5: «ئۆت-
كەنلىك بىر يېل ئىچىدە «ئەرکىن ئاسىيا»
رادىوستانسىيەسى ۋاقتىنى ئىسراپ قىلىپ
جوڭ كۈنىڭ كىشىلىك هوۇقلۇرىنى دەپ
سەندە قىلىش ھېكايىلىرىنى تۈرۈپ چىقىتى:
«ئەرکىن ئاسىيا» پەقدەت مەملەكتىمىزنىڭ
بىرلىك بىلەتلەر ئىچىدىكى زىج
نېتىتىپاڭلىقنى بۇزۇشنى مەخسەت قىل-
غان - خالاس. ئۇلار بۇ مەخسەتكە ھەر-
گىز يېتىلەمەن. «ئەرکىن ئاسىيا» قارغۇ-
لارچە كېڭىيەتلىشتىن كورە، ئەڭ ياخشىسى
ئۇزىنىڭ ئىغۇاگىرلىك قىلىشتىنى توختات
سۇن» دېگەن.

«ئەرکىن ئاسىيا» نىڭ درېبىتىرى رىچارد
رىختەرنىڭ دېمىشچە. نامېرىكا ھۆكۈمىتى
«ئەرکىن ئاسىيا» نىڭ يىللەق مەبلەغىنى
تېخىمۇ ئاشۇرماقچى.
بۇ ھازىزىچە پەقدەتلا بىر ۋاقت مەسىلىسى.
«ئەرکىن ئاسىيا» نىڭ خەۋەرلەرنى بولۇپ
ئۇلارنىڭ ئۇيغۇرچە ئاڭلىشتىش پرو گراممىسى
خىتاي ھۆكۈمىتىنىڭ دەققىتىنى قوز-
غىماقتا.

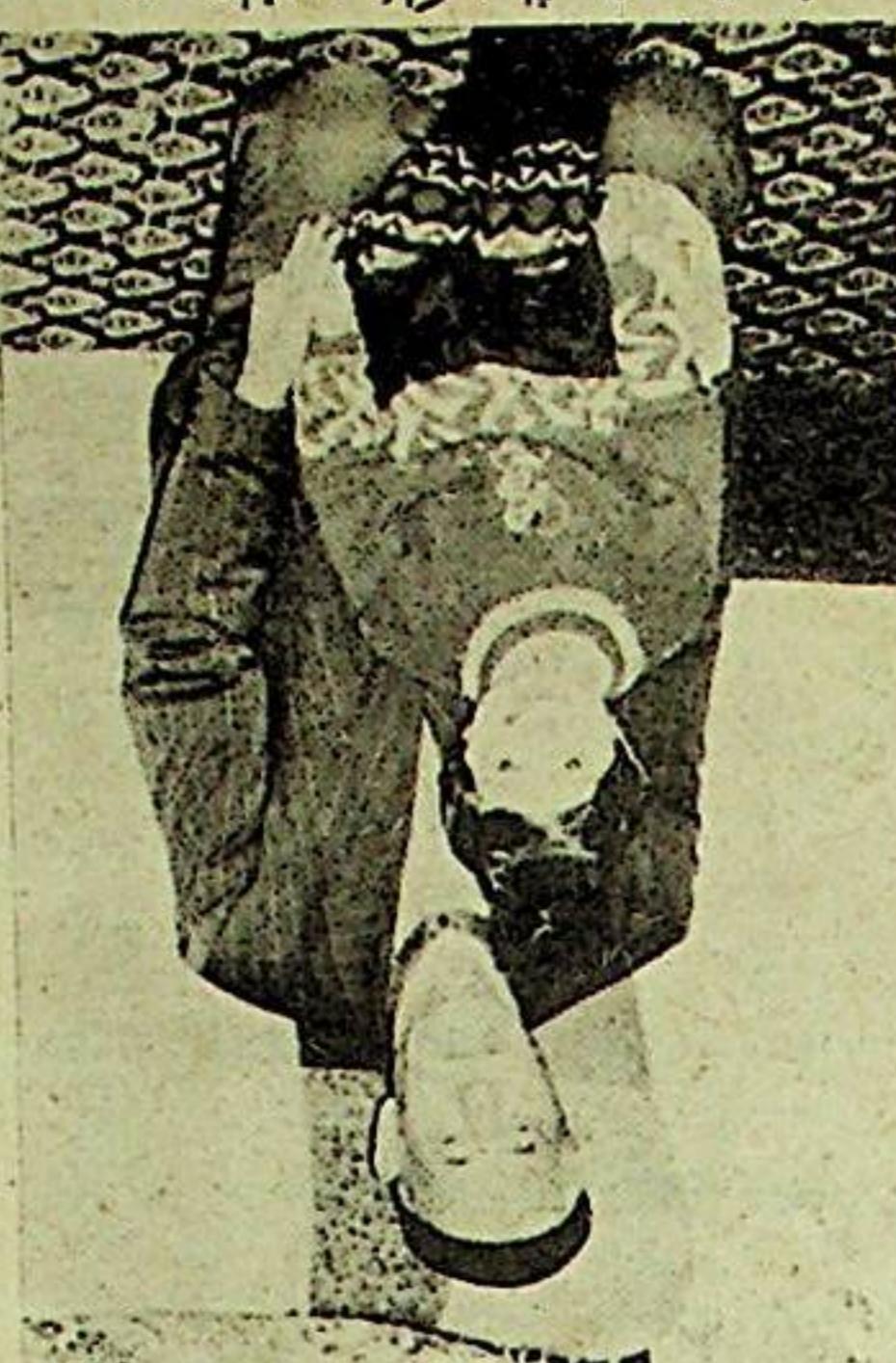
«رېتېر» ئاگىنتلىغى
1998-يىلى 12-يىنار

بېجىن: 1997-يىلى 29-دېكابر
خەتاينىڭ شىمالى - غەرمىدىكى مۇ-
سۇلماڭلار ياشادىغان تەۋەسى - شە-
جاڭدا 16 ئادەمنىڭ (13 ئۇيغۇر -
ر. ي.). ئېتىلەنلىقنى ئەلچىخانىسىغا
مەھكىمىتىنىڭ ۋە كىلى ئىبلان قىلدى.
ئۇنىڭ ئېتىشچە، ئۇلار ئۆتكەن
بىلەكى ئېتىشچە، ئۇلار ئۆتكەن
قانلىقلەرى ئۇچۇن ئەپسەلەنگەن.

АПАГЕКИИ ФАКУЛЬТЕТ на земле Кипрской

866-1-67-13-9710, ת.א.ת

Pagan Kyu

A black and white photograph of a person's face, heavily obscured by dark, smudged ink or paint. The person has short hair and appears to be wearing glasses. The image is grainy and has a high-contrast, almost abstract quality due to the heavy obscuring.

ham, c̄açor tâkne k̄e npeãmetri, kōn camon ybakkamón n̄ nohntae-
gak n̄ apyrlne aqntypnethri KACN.
LOCJE okohahna nhtintyra, hoc̄tn khulunhri - xamcnxah - axia-
ctyãethri, noiyat qnijompi mar-
anbi, k̄ cokajehnho, 5 j̄et kak ee
yke het c̄pēan hac, tem he mheee
ctpa mekqyhaqo/hero ypbh̄a, t.e.
ohn c̄ hanum qnijomom cmotyr
o hen c̄ gorpoūn h̄ekhoptpo ot-
spibætca yñlypkar oglectbe-
hoc̄takak o myapoūn n̄ b̄rgokon-
terjektyanphon khulunhe, Ató Br̄i-
mokete j̄ogabntb o cbœn gagyu-
hantin c̄ege pagoty fo cbœn cu-
e

